

Η αντιμετώπιση του πένθους – Κυριακή Γ' Λουκά.

Αρχιμανδρίτης Αυγουστίνος Μύρου (†).

Ευαγγελικά αναγνώσματα.

Με την ανάγνωση της σημερινής ευαγγελικής περικοπής (Λουκ. 7:11-16) η μητέρα Εκκλησία μάς δίνει την ευκαιρία να μάθουμε, εκτός των άλλων, και τον χριστιανικό τρόπο για την αντιμετώπιση του πένθους.

Επειδή ο θάνατος είναι το πιο βέβαιο γεγονός στον ανθρώπινο βίο, όλοι σχεδόν οι άνθρωποι δοκιμάζουν τον πόνο για τον θάνατο αγαπητών τους προσώπων. Έτσι συνέβη και με τη χήρα μητέρα, που συνόδευε το μονάκριβο παιδί της στον τάφο, όταν συναντήθηκε με τον Κύριό μας Ιησού Χριστό και δέχθηκε τη θεϊκή του παρηγορία.

Στις δύσκολες αυτές ώρες κάθε άνθρωπος αντιμετωπίζει διαφορετικά το πένθος. Πολλοί από τους ανθρώπους θλίβονται υπερβολικά. Κι αυτό έχει ως συνέπεια να βλάπτουν πολύ τον εαυτό τους. «Γνωρίσαμε πολλούς», λέγει ο Μέγας Βασίλειος, «που υπέμειναν βαρείες συμφορές με το χύσιμο των δακρύων (από το πένθος). Κι άλλους που έπεσαν σε αθεράπευτες αρρώστειες, σε αποπληξίες ή παραλύσεις, και άλλους που τελικά ξεψύχησαν, αφού η δύναμή τους κατέρρευσε σαν ανίσχυρο στηριγμα κάτω από το βάρος της λύπης» (ΕΠΕ 6,94).

«Και τι;» διερωτάται ο άγιος Χρυσόστομος. «Μπορεί κάποιος να μη δακρύζει, αφού είναι άνθρωπος; Και εγώ», απαντά, «δεν το εμποδίζω αυτό, αλλ' εμποδίζω τους κοπετούς, το να θρηνείς υπερβολικά. Δεν είμαι σκληρόψυχος. Δεν είμαι ασυγκίνητος. Ξέρω ότι η φύση επιθυμεί την καθημερινή συναναστροφή. Δεν είναι δυνατόν να μη λυπάται κανείς. Αυτό άλλωστε το έδειξε και ο Χριστός, που δάκρυσε για τον Λάζαρο. Αυτό και εσύ να κάνεις. Να δακρύσεις, αλλά ήρεμα» (ΕΠΕ 14,196).

Μπορούμε, λοιπόν, ως χριστιανοί να πενθούμε και να θρηνούμε, αλλά με μέτρο. Το μέτρο και τα όρια του πένθους μάς τα έδωσε ο ίδιος ο Χριστός, όπως διδάσκει ο Μέγας Βασίλειος. «Είναι φανερό», λέγει, «ότι ο Κύριος, που δάκρυσε για τον νεκρό Λάζαρο, όρισε τα μέτρα και τα όρια, στα οποία πρέπει να φθάνουν τα ανθρώπινα παθήματα, όπως οι λύπες και το πένθος, με το να αποστρέφεται ο ίδιος την ασυμπάθεια ως κάτι θηριώδες και απάνθρωπο και συγχρόνως να αποφεύγει ως ανάρμοστη την τάση προς την υπερβολική λύπη και τους πολλούς θρήνους» (ΕΠΕ 6,92).

Και πώς είναι δυνατόν εκείνος που πενθεί να τηρήσει τα μέτρα και να μείνει στα όρια που όρισε ο Χριστός; Την απάντηση στο σημαντικό αυτό ερώτημα μας την δίνουν οι άγιοι πατέρες της Εκκλησίας με τον λόγο και το παράδειγμά τους. Βασική προϋπόθεση για την ορθή αντιμετώπιση του πένθους είναι να συνδεθεί κάποιος στενά με τον Ιησού Χριστό και να ενστερνισθεί με ακρίβεια την Ορθόδοξη Πίστη, που Εκείνος αποκάλυψε. Την Πίστη ότι ο θάνατος δεν είναι το τέλος των πάντων, αλλά η θύρα για περάσουμε από τη μάταιη και πρόσκαιρη ζωή στην αληθινή αιώνια ζωή. Ο θάνατος, όπως το είπε ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, είναι ένας μεγάλος ύπνος, όπως και ο ύπνος είναι ένας μικρός θάνατος.

Για τη σωστή αντιμετώπιση του πένθους είναι απαραίτητο να είναι βεβαιωμένος κάποιος ότι ο προορισμός του είναι η ευλογημένη Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του αγίου Πνεύματος, που έχει ετοιμάσει ο ίδιος ο Θεός προ καταβολής κόσμου. Αυτή η αληθινή ζωή, στην οποία πορεύονται οι πιστοί, είναι η ζωή μέσα στο άκτιστο θείο φως μαζί με όλους τους αγίους της Εκκλησίας, εκεί «ένθα ουκ έστι πόνος, ου λύπη, ου στεναγμός, αλλά ζωή ατελεύτητος», όπως ψάλλουμε στην Εκκλησία.

Παρηγορώντας ο άγιος Χρυσόστομος ένα πενθούντα χριστιανό, του λέγει: «Σκέψου ακόμη και κάτι άλλο. Για ποιον τόπο έφυγε ο συγγενής σου. Έφυγε για εκεί, όπου βρίσκονται ο απόστολος Παύλος και ο απόστολος Πέτρος. Έφυγε για εκεί όπου είναι ο χορός όλων των αγίων. Σκέψου πως θα αναστηθεί. Λογίσου με πόση δόξα και λαμπρότητα είναι ντυμένος τώρα. Σκέψου ότι με το να πενθείς και να οδύρεσαι, ούτε τον πεθαμένο θα γυρίσεις πίσω, αλλά και τον εαυτό σου βλάπτεις» (ΕΠΕ 25,560).

Οι άγιοι πατέρες της Εκκλησίας μάς ομιλούν για ένα άλλο πένθος και έναν άλλο θρήνο και μας καλούν να επιδιώκουμε αυτά για την πραγματική μας ωφέλεια. Πρόκειται για το πένθος και τον θρήνο για τις αμαρτίες μας και για τις αμαρτίες των άλλων, επειδή αυτά οδηγούν στη μετάνοια. «Όταν πεθάνει κάποιος», λέγει ο άγιος Χρυσόστομος, «και εάν όλος ο κόσμος τον θρηνήσει, δεν μπορεί να τον σώσει. Στην περίπτωση όμως της ψυχής δεν συμβαίνει το ίδιο. Εδώ, αν θρηνήσεις σώζεις τον πνευματικά νεκρό. Γιατί; Διότι το σώμα, όταν πεθάνει, δεν ανασταίνεται με ανθρώπινη δύναμη, ενώ η ψυχή, όταν πεθάνει (από την αμαρτία), ανασταίνεται με την διόρθωση (δηλαδή με τη μετάνοια)» (ΕΠΕ 30, 302-304).

Η χαροκαμένη μάνα του σημερινού ευαγγελίου βρήκε παρηγοριά στο βαθύτατο πένθος της μόνο με τη παρουσία του ζωοδότη Χριστού. Η πιο μεγάλη παρηγοριά, που προσέφερε ο Χριστός, δεν ήταν η ανάσταση του γιού της χήρας της Ναΐν, διότι αυτός κάποτε θα ξαναπέθαινε. Η πιο μεγάλη παρηγοριά για όλους τους πενθούντες είναι το ότι με το σημείο αυτό ο Χριστός έδειξε ότι είναι ο κύριος της ζωής και του θανάτου και μια μέρα όλους θα μας αναστήσει, για να ζούμε, εάν το θέλουμε, μαζί του στην αιώνια Βασιλεία των ουρανών.

Αγαπητοί μου χριστιανοί, ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπίσουμε σωστά το πένθος είναι να συνδεθούμε στενά με τον Χριστό, να τον πιστέψουμε και να τον αγαπήσουμε με όλη μας την καρδιά.

Αρχιμανδρίτης Αυγουστίνος Μύρου (†).

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>